

Maksukorralduse seaduse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadus

§ 1. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 46¹ lõike 1 punkti 5 täiendatakse pärast tekstiosa „korralduse andmise õiguslik“ tekstiosaga „ja käesoleva seaduse § 61 lõikes 2 nimetatud faktiline“;

2) paragrahvi 61 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Maksuhalduril on õigus nõuda kolmandatelt isikutelt teavet, sealhulgas krediitiasutustelt pangasaladust sisaldavat teavet, et kindlaks teha maksumenetluses tähendust omavad asjaolud.“;

3) paragrahvi 61 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:
„(3²) Täitmisregistri infovahetuskanali kaudu on Maksu- ja Tolliametil õigus esitada korraldusi järgmiste andmete nõudmiseks:

- 1) konto olemasolu;
- 2) konto saldo;
- 3) konto väljavõtte;
- 4) kontot kasutama volitatud isikud;
- 5) konto omaniku tegelik kasusaaja;
- 6) hoiulaeka olemasolu.“

§ 2. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 51 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast tekstiosa „Rahapesu Andmebüroo poolt käesoleva seaduse“ tekstiosaga „§ 54 lõike 1 punktides 1, 8 ja 9 sätestatud ülesandeid täites tehtud päringutest ning“;

2) paragrahvi 58 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
„Rahapesu Andmebürool on õigus saada põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks, rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks ning käesoleva seaduse nõuete rikkumise kahtluse korral algatatud väärteomenetluses ettekirjutuse alusel pangasaladust sisaldavat teavet, sealhulgas pangakonto väljavõtteid, et täita käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1 ja 8–10 sätestatud ülesandeid.“;

3) paragrahvi 58 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1¹) Rahapesu Andmebürool on õigus saada põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks ning rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks dokumenteeritud põhjenduste alusel täitemenetluse

seadustiku §-s 63 nimetatud täitmisregistri infovahetuskanali kaudu käesoleva seaduse § 81 lõigetes 1¹–1⁵ nimetatud andmeid, et täita käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1, 8 ja 9 sätestatud ülesandeid.“;

4) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Rahapesu Andmebüroo teavitab isikut tema kohta tehtud pangakonto väljavõtte päringust, kui päring tehti käesoleva paragrahvi lõike 1¹ alusel täitmisregistri infovahetuskanali kaudu või pangakonto väljavõtte saadi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse alusel. Isikut teavitatakse pärast viie aasta möödumist pangakonto väljavõtte saamise päevast arvates. Teavitamise võib edasi lükata kuni viie aasta võrra, kui käesoleva seaduse § 60¹ lõikes 2 sätestatud andmesubjekti õiguste piiramise alused jätkuvalt esinevad.“;

5) paragrahvi 58 lõike 2 teine lause loetakse kolmandaks lauseks ja lõiget täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Pangasaladust, sealhulgas pangakonto väljavõtteid sisaldavat teavet on ettekirjutuse adressaat kohustatud andma Rahapesu Andmebüroole põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks, rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks ja käesoleva seaduse nõuete rikkumise kahtluse korral algatatud väärteomenetluses, et Rahapesu Andmebüroo saaks täita käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1 ja 8–10 sätestatud ülesandeid.“;

6) seadust täiendatakse §-ga 59² järgmises sõnastuses:

„§ 59². Andmete säilitamine Rahapesu Andmebüroo andmekogus

Rahapesu Andmebüroo andmekogus säilitatakse andmeid järgmiselt:

- 1) järelevalve ja tegevuslubadega seonduva tegevuse käigus kogutud andmeid ja dokumente kümme aastat järelevalvemenetluse lõppemisest või väljastatud tegevusloa kehtivuse lõppemisest arvates;
- 2) andmetöötluse logisid kümme aastat päringu või kande tegemisest arvates.“;

7) paragrahvi 59² täiendatakse punktidega 3–5 järgmises sõnastuses:

- „3) Rahapesu Andmebüroo andmekogusse kantud andmeid ja dokumente isiku kohta kümme aastat vastava menetluse lõppemisest arvates;
- 4) Rahapesu Andmebüroo andmekogusse kantud füüsiliste ja juriidiliste isikute pangakonto väljavõtteid viis aastat vastava väljavõtte saamisest arvates;
- 5) rahvusvahelise infovahetuse kaudu saadud andmeid andmete päritoluallikas nimetatud piirangute kohaselt, kuid mitte kauem kui kümme aastat vastava menetluse lõppemisest arvates.“;

8) seadust täiendatakse §-ga 60¹ järgmises sõnastuses:

„§ 60¹. Andmesubjekti õiguste piiramine andmetega tutvumisel

(1) Rahapesu Andmebüroo piirab andmesubjekti õigusi, kui piiramata jätmise:

- 1) takistab või kahjustab kuritegude avastamist ja tõkestamist;
- 2) kahjustab teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) on vastuolus rahvusvahelise koostöö raames kehtestatud piirangutega käesoleva paragrahvi punktide 1 ja 2 huvide kaitseks.

(2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel piirab Rahapesu Andmebüroo andmesubjekti õigust:

- 1) saada teada oma isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, mis isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise eesmärgi, õiguslikku alust, ulatust ja põhjust;

- 2) saada teada, kas tema isikuandmed on edastatud Rahapesu Andmebüroo ülesandeid täitvale välisriigi asutusele või välisriigi õiguskaitse- või järelevalveasutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile või institutsioonile;
- 3) saada teada, kas tema isikuandmete parandamisest on isikuandmete vastuvõtjat teavitatud;
- 4) nõuda oma isikuandmete töötlemise piiramist ja esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teada oma isikuandmetega seotud rikkumisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete avaldamise piiranguid kohaldatakse ka isikuandmete suhtes, mis on saadud Rahapesu Andmebüroo ülesandeid täitvalt välisriigi asutuselt või välisriigi õiguskaitse- või järelevalveasutuselt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt või institutsioonilt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmesubjekti õigusi piiratakse kuni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aluste äralangemiseni.

(5) Andmesubjekti pöördumise korral selgitatakse andmesubjektile õiguste piiramise põhjusi ning vastavad põhjused dokumenteeritakse. Rahapesu Andmebüroo teavitab andmesubjekti võimalusest teostada oma andmesubjekti õigusi Andmekaitse Inspeksiooni kaudu. Juhul kui andmesubjekt seda võimalust kasutab, teavitab Andmekaitse Inspeksioon andmesubjekti järelevalve tegemise faktist ja õigusest kasutada täiendavaid õiguskaitsevahendeid.“;

9) paragrahvi 64 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Rahapesu Andmebüroo tehtav järelevalve on riskipõhine ning järelevalvetoimingute sageduse ja rakendatavate meetodite puhul arvestatakse järelevalvesubjekti suurust, tegevuse laadi, ulatust ja keerukust, lähtudes proportsionaalsuse põhimõttest.“;

10) paragrahv 66 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 66. Järelevalve tegija õigused

(1) Järelevalve tegijal on õigus kontrollida kohustatud isikute asu- või tegevuskohta. Järelevalve tegijal on õigus kontrollitava isiku esindaja juuresolekul siseneda kohustatud isiku valduses olevasse hoonesse ja ruumi.

(1¹) Rahapesu Andmebüroo alustab kontrolli, teatades sellest kohustatud isikule. Teates märgitakse kontrolli eesmärk, ulatus, kontrollitava perioodi pikkus ja kontrollimise aeg. Teade edastatakse kohustatud isikule hiljemalt kolm tööpäeva enne kohapealse kontrolli algust, välja arvatud juhul, kui etteteatamine ohustaks kontrolli eesmärgi saavutamist.

(2) Kohapealse kontrolli käigus on järelevalve tegijal õigus:

- 1) piiranguteta uurida vajalikke dokumente ja andmekandjaid, teha nendest väljavõtteid, ära kirju ja koopiaid, saada kohustatud isikult nende kohta selgitusi ning jälgida tööprotsesse;
- 2) saada suulisi ja kirjalikke selgitusi kontrollitavalt kohustatud isikult ning tema juhtorgani liikmetelt ja töötajatelt.

(3) Järelevalve tegijal on õigus nõuda kohustatud isikult kontrollimiseks vajalikku teavet kohapealse kontrolli käigus ja ka kohapealset kontrolli tegemata.

(4) Rahapesu Andmebürool on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teavet küsida ettekirjutusega.

(5) Rahapesu Andmebürool on õigus esitada järelevalve tegemiseks vajalike andmete saamiseks päringuid ja saada andmeid riigi, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku isiku andmekogust vastavalt õigusaktides sätestatud korrale.”;

11) paragrahvi 68 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna „haldusjärelevalve“ sõnaga „järelevalve“;

12) paragrahvi 68 lõike 3 teises lauses asendatakse sõna „haldusjärelevalveasutusele“ sõnadega „järelevalve tegijale“;

13) paragrahvi 68 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Rahapesu Andmebürool on kontrolli tulemuste alusel õigus ettekirjutusega kohustada kontrollitavat kõrvaldama järelevalvemenetluse käigus tuvastatud puudused vastavalt ettekirjutuses määratud tähtajale.”;

14) paragrahvi 69 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 kirjeldatud kontrolli raames teeb Andmekaitse Inspektsioon regulaarset järelevalvet Rahapesu Andmebüroo poolt konto väljavõtte andmete töötlemise seaduslikkuse üle.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 1¹ kohast kontrolli tegeva teenistuja suhtes, kellele tuleb anda ligipääs Rahapesu Andmebüroo andmekogu andmetele, kohaldatakse käesoleva seaduse § 61 lõikes 2 sätestatud.“;

15) paragrahvi 81 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Krediidi- ja finantseerimisasutus, kes on kliendile avanud maksekonto (edaspidi *konto*), millele on väljastatud IBAN-kood, või üürinud hoiulaeka, teeb täitemenetluse seadustiku §-s 63 nimetatud täitmisregistri infovahetuskanali kaudu Rahapesu Andmebüroole kättesaadavaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1¹–1⁵ nimetatud andmed.“;

16) paragrahvi 81 lõiget 1⁴ täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„4) saldo;

5) konto väljavõtte.“;

17) seadust täiendatakse §-ga 118⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 118⁷. Paragrahvi 58 lõike 1² rakendamine

Käesoleva seaduse § 58 lõiget 1² rakendatakse päringute suhtes, mis on tehtud alates eelnimetatud sätte jõustumisest.”.

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 11⁹ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Rahapesu Andmebüroo andmekogu peab vastama täitemenetluse seadustiku § 63 lõike 2 teises lauses nimetatud tingimusele hiljemalt 2027. aasta 1. märtsil.“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 2 punkt 7 jõustub 2027. aasta 30. juunil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 2026

(allkirjastatud digitaalselt)